

Тієї пори все було великим. Ми збавляли дні у великих навчальних закладах, а ночі у великих квартирах. Ми мали великі руки, великих дідусів і бабусь, великі сподівання. У наших розмовах найчастіше траплялися такі прикметники, як «грандіозний», «величезний», «гігантський», «незмірний». А ми самі, мабуть, ще не вирости.

Великі люди спонукали до великих робіт, інші запроваджували великі зміни трохи праворуч на карті Великої Європи. Великі епідемії загрожували нашим великим ліричним поривам.

Ми мали великий страх, щоб це все не обернулося лихом.

Тому неминуче відчували спокусу не тягтися до великих заробітків.

Я пригадую, що ми часто тинялися. Траплялися дощові пополудні, коли забігали друзі. Траплялися свята і дівчата, які дихали. Можна було виразно бачити, як повітря заходить у їхні легені, надимає їм груди й виходить крізь ніздрі. Була мода на картаті сорочки і постмодерністський нігілізм. У вазі у вітальні стояли тюльпани, а на столі лежала дошка з нарізаною товстими кружальцями ковбасою.

Одне слово, годі було на щось нарікати.

А ще був Марк Марроньє.

Марк Марроньє мав на зріст метр вісімдесят чотири сантиметри. Марк Марроньє цілісінький день жував жовті жуйки Malabar. Марк Марроньє прокидався опівдні. Марк Марроньє закохувався в парні дні й хотів померти в непарні. Марк Марроньє дбайливо замочував спаржу в для цього й призначеному соусі. Марк Марроньє ходив із парфумами Jicky від Guerlain і щодня натирав ваксою туфлі. Марк Марроньє читав Ромена Гарі й Сан-Антоніо. Марк Марроньє гуляв в Індії та Швейцарії. Марк Марроньє

пив віскі з товаришами і бордо з дівчатами. Марк Марроньє танцював чарльстон на своєму ліжку. Марк Марроньє вважав себе за денді, але не міг на людях не колупатися пальцем у носі.

Марк Марроньє любив річки, які течуть крізь великі міста: Темзу, Волгу, Рону, Дунай, Б'євр*. Марк Марроньє ненастанно розповідав про свою кицьку. Марк Марроньє слухав реп. Марк Марроньє вдавав, ніби ненавидить кітч, але часто вдавався до самоіронії. Марк Марроньє ніколи не знаходив таксі й завжди запізнювався на зустрічі. Марк Марроньє втомлював.

Марк Марроньє здійснював турне по святих місцях: відвідав Сен-Жан-де-Люз, Санто-Домінго, абатство Сен-Вандрій. У цьому турне не було нічого католицького. Марк Марроньє був не досить побожним. Він навіть не знав, до кого він належить: до правих чи лівих. Він писав статті правого спрямування для лівих газет і навпаки. Марк Марроньє, можливо, був зрадником.

* Річечка (35 км), яка в Парижі впадає в Сену. — Тут і далі прим. пер., якщо не сказано іншого.

Його ініціали позначали марку цукерок, які тануть у роті, а не в руках.

Марк Марроньє любив увесь світ.

Марк Марроньє мав бридке обличчя.

Я знаю щось про нього: Марк Марроньє — це я.

Так, мене звать Марк Марроньє, і це прізвище означає каштанове дерево. Мені двадцять чотири роки, і вже десять хвилин на третю годину ночі. Цифри і букви: саме до них зводиться життя людини. Життя — це низка телевізійних ігор: спершу «Крутніть карусель», потім «Колесо фортуни», а якщо все складається добре — «Справедлива ціна».

Отже, на зріст я маю метр вісімдесят чотири і важу п'ятдесят вісім кілограмів, це свідчить про мою худорбу. Поряд зі мною борець напівлегкої ваги видаватиметься борцем сумо. Голий, я породжую жаль і смуток. Мої кістки можна роздивитися не менш докладно, ніж на скелеті на факультеті медицини. Але їм я багато. Здається, це питання метаболізму. А втім, я був би

невдячним, якби нарікав: мода тепер на рахітників, і я добре користуюся цим.

А от моє обличчя ще характерніше. Виявляється, я маю два носи: один, як і в більшості людей, міститься над моїми вустами й посередині обличчя, і слід визнати, що, коли не брати до уваги його розміру, як у Сірано де Бержерака, він дуже банальний. Оригінальним у мене є мій другий ніс. Він міститься під моєю нижньою губою, на місці, де звичайно є підборіддя, байдуже, вольове чи скошене. Цей другий ніс, який мало не став назвою цього твору (Симона де Бовуар дуже надихає мене*), у розмовній мові називають підборіддям як носак черевика. Це означає, що мій ніс — щось на кшталт імбирного елю Canada Dry: він має форму носа, колір носа, проте не дихає, не має ніздрів, а отже, дуже рідко хворіє на нежить. Насправді це дуже випнуте підборіддя не дає ніякої користі. Воно ані заважає, ані забезпечує перевагу. Не надає мені практичних послуг. Разом

* Натяк на її книжку «Друга стаття».

із дрібними пальцями обох моїх ніг воно становить найменш потрібну частину мого тіла. Проте я не розлучився б із ним нізащо у світі. Згадаймо знову Сірано: «Це ще гарніше тим, що непотрібне» (останній акт). Ця фраза Ростана часто правила мені за аргумент проти пластичних хірургів, які залюбки плутали мій другий ніс з об'єктом експериментів для своїх скальпелів.

Можливо, з віком мої обидва носи матимуть тенденцію зближуватися, увиразнюючи таким чином властиву мені природну похмурість, яку я намагаюся прогнати вчвал. Це велика занепокоєність мого життя: чи зійдуться зрештою до купи мій ніс і моє підборіддя? Є люди, які відчувають страх перед смертю, перед Богом або програшем клубу «Олімпік» із Марселя у півфіналі Кубка Європи. Сміхота! Мій страх має куди нагальніший характер і відображений на моїй мармизі: це морфопсихоз!

Уявіть собі високого і кістлявого молодика з двома носами, і ви матимете більш-менш виразне уявлення про героя цього роману. Після

цього вже буде годі звинувачувати мене, мовляв, я прикрашаю себе у своїх творах.

* * *

Марк Марронье любив свята. Насправді це не його вада: геть усі навколо нього думали тільки про розваги і йому завжди втовкмачували, що передусім має бути свято. Вечірки інколи видавалися дурними, але йому ніколи не спадало на думку відмовитися від бодай однієї з них. Між доброю книжкою і жменькою конфеті він довго не вагався, тож майже одразу можна було бачити, як дощ цих малесеньких барвистих кружалець тихо спадає на його курточку нестаранного студента.

Звичайно, він плекав й інші осередки цікавості. Скажімо, колекціонував комікси Жака де Лусталя і платівки Сержію Мендеса. А втім, ще вивчав політологію і трохи право. Було б перебільшенням вважати, ніби Марк скінчив науку, тільки щоб заспокоїти батька-матір: його тривале перебування у стінах вищої школи можна пояснити передусім виразно сформульованим